

RESUM

Fruit de la constatació i observació paleses en el treball de l'autor com a docent d'*Arts Visuals* (AV) a Portugal durant el període 2002-2007, va resultar possible verificar que els alumnes del 9º curs (14-15 anys) es trobaven clarament desmotivats respecte a l'assignatura *Educació Visual*. Sobre la base d'aqueixa constatació es va concloure que els alumnes de l'esmentat curs a els qui se'ls havia plantejat triar entre aquesta assignatura o una altra, van optar per una altra com, per exemple, *Educació Tecnològica*. D'aqueixa forma va sorgir al següent qüestió: Per què, després d'un recorregut per les arts visuals que se suposa lúdic, agradable i motivador, aquests alumnes van optar per «una altra assignatura»?

La fugida de l'assignatura d'*Educació Visual* (EV) va significar, per a nosaltres els educadors, un misteri per al qual, ni tan sols els més antics en la professió, van aconseguir explicar. D'igual manera, es va qüestionar el recorregut de les arts visuals que precedia el 3er. cicle (7º, 8º i 9º cursos), així com si aqueix recorregut també havia influït en la ulterior elecció dels alumnes. D'aquesta forma, la cerca d'una possible resposta a aquesta qüestió va portar a una recerca sobre el començament de l'estudi de les AV, en 1er. Cicle de l'Ensenyament Bàsic (inici de l'escolaritat obligatòria a Portugal; 6-10 anys), i en particular a un estudi de cas en l'àrea de *Santa Maria da Feira* (SMF) que qüestionarà la desmotivació evidenciada.

Pel que fa al mètode, la recerca es va basar en un 'estudi de cas' utilitzant la tècnica de 'recerca-acció', amb un important enfocament en el treball de camp desenvolupat amb sis grups d'alumnes i els seus educadors de l'àrea prèviament esmentada.

La fonamentació teòrica d'aquesta dissertació recorre a conceptes tals com: motivació, sentits-emocions, comunitat, identitat-cultura local, dibuix, creativitat, reflexió-espiritualitat i cerca individual, inspirats en les teories d'autors com Vygotsky, Lowenfeld, Arnheim, Read, Efland, Freedman, Goleman, Gardner, Morin, Darras, Kindler, Eisner, Freire, Edwards i Nicolaidis.

Les conclusions de la recerca, a més de respondre a la desmotivació inicialment plantejada, apunten camins per a motivar la comunitat escolar. D'aqueixos camins és enfocada la importància del procés, relacionat amb el projecte de recerca-acció i, el paper dels varis elements de la comunitat local destacant el paper actiu de l'educador. Aspectes que s'impulsen a través del dibuix, sensorialitat i emocions, com a forma de qüestionament i construcció de sentit, per a la sostenibilitat educativa i desenvolupament humà dels alumnes.

PARAULES CLAU

Expressió Plàstica, Dibuix, Interacció, Nens, Educador, Motivació.